

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets percelen NNN in Norg en Roden

projectnummer: P000520

Onderwerp: Beknopte natuurtoets twee percelen in NNN

Datum: 30-09-2021

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer heeft plannen om een aantal percelen die onderdeel zijn van het NNN en nu worden gebruikt als agrarische gronden in Norg en Roden herin te richten met bos en kruidenrijk grasland en via een wijzigingsplan te bestemmen als natuur. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 23 augustus 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, circa 18 °C, droog en een matige wind.

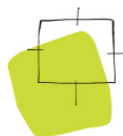
PLANGEBIED

De onderzochte gronden bestaan uit een perceel ten noorden van de Peesterstraat in Norg en een perceel ten noordwesten van de Maatlanden in Roden (zie figuur 1). De gronden liggen in het buitengebied ten zuidwesten van Norg en ten noordwesten van Roden.

Perceel Norg

Het perceel in Norg wordt omringd door bos, akkerlanden en graslanden. Het perceel wordt momenteel gebruikt als graanakker. Er is geen bebouwing, permanent oppervlaktewater of verharding aanwezig. Direct grenzend aan het perceel staan stukken bos en een houtsingel. Op dit perceel wordt loofbos geplant wat zal bestaan uit soorten als den, eik en beuk (beheertype N15.02).

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

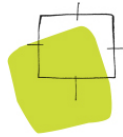

Perceel Roden

Het perceel in Roden wordt aan de zuidzijde voornamelijk begrensd door bos. Ten oosten van het perceel ligt de weg Maatlanden en aan de overige zijdes wordt het perceel begrensd door graslanden en houtsingels. Op het perceel staat geen bebouwing en is geen permanent oppervlaktewater of verharding aanwezig. Op het perceel wordt bos geplant met soorten als haagbeuken en essen (beheer-type N14.03).

Figuur 1. Locaties van het perceel in Norg (links) en de percelen in Roden (rechts). Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

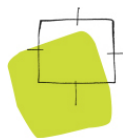
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste 5 jaar in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF © 31 augustus 2021 11:37:49) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 1 kilometer) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, libellen, een dagvlinder (grote vos) en een reptiel (hazelworm).

In de graanakker in Norg zijn voornamelijk algemene gras- en plantensoorten waargenomen, zoals Engels raaigras, grote brandnetel, grote weegbree en gestreepte witbol. Het perceel in Roden bestaat uit grasland met algemene soorten als Engels raaigras, akkerdistel, paardenbloem, pitrus, gestreepte witbol en langs de (natte) randen grote brandnetel. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

Opgaande beplanting rondom het perceel bestaat voornamelijk uit loofbomen als zomereik en zwarte els. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van de percelen. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze ook niet op de percelen te verwachten.

In de te behouden bomen direct rondom de percelen in Norg en Roden zijn geen nesten waargenomen die geschikt zijn voor jaarrond beschermde vogels, zoals de uit de omgeving bekende buizerd, boomvalk of ransuil (NDFF). Verder is geen bebouwing aanwezig met geschikte ruimtes voor huismus of gierzwaluw om een nest in te maken. De percelen vormen gezien de inrichting mogelijk een onderdeel van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals uit de directe omgeving bekende buizerd en sperwer (NDFF). In de sloten rondom het perceel in Roden kunnen algemene vogels, zoals wilde eend, tot broeden komen. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de opgaande beplanting direct rondom de percelen zijn geen holtes of scheuren aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Verder is geen bebouwing aanwezig op de percelen die geschikt kan zijn voor vleermuizen. Wel kunnen de percelen onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het projectgebied bekend zijn (NDFF). De groenstroken ten noorden en oosten van het perceel in Roden zijn mogelijk onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen.

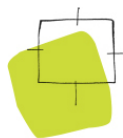
Het grasland en groene randen vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten ree, haas en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van de percelen is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boomarter, eekhoorn en steenarter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor steenarter, zoals houtstapels of takkenrillen om nesten in te maken zijn op de percelen aanwezig. Verder zijn in de bomen direct rondom de percelen geen geschikte holtes voor boomarter of nesten van eekhoorn waargenomen. Das is een veel voorkomende soort in Drenthe. Op de percelen zijn geen burchten of wissels waargenomen. Wel kunnen de percelen onderdeel zijn van het foerageergebied van steenarter en das.

De sloten tussen rondom het perceel in Roden vormen geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving van het perceel in Norg zijn waarnemingen bekend van de niet-vrijgestelde amfibieënsoorten alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker (NDFF). Voor deze soorten is geen geschikt voortplantingswater of landbiotoop aanwezig op het perceel in Norg. Waarnemingen van poelkikker en heikikker zijn bekend uit de omgeving van het perceel in Roden. Geschikt voortplantingswater voor heikikker, zoals vennen en in heidegebieden, is niet op het perceel in Roden aanwezig. De sloten rondom het perceel in Roden zijn mogelijk geschikt als voortplantingswater voor poelkikker. Andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet op de percelen te verwachten.

De beschermde soort hazelworm is bekend uit de omgeving van het perceel in Norg (NDFF). De akker wordt intensief gebruikt, waardoor hier geen bladerhopen of dood hout aanwezig is waar de soort onder kan verblijven. Deze en andere niet-vrijgestelde soorten reptielen zijn niet op de percelen te verwachten.

De beschermde soorten gevlekte witsnuitlibel, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel zijn bekend uit de omgeving van het perceel in Roden (NDFF). Deze soorten komen

voor in gebieden met vegetatierijke vennen en wateren in laagveenmoerassen met een goede waterkwaliteit. Deze leefgebieden zijn niet op het perceel te vinden.

Daarnaast zijn waarnemingen uit de omgeving van het perceel in Roden bekend van grote vos (NDFF). Leefgebied voor deze soort, zoals houtsingels of bossen met zoete kers of wilgensoorten, is niet op of rondom het perceel aanwezig. Deze en andere niet-vrijgestelde ongewervelden zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet op de percelen te verwachten.

Beschermde soorten uit de soortgroep vissen zijn niet in de directe omgeving bekend (NDFF). Het projectgebied biedt deze soortgroep ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen op de percelen worden uitgesloten.

TOETSING

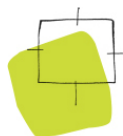
Als gevolg van de het inplanten van bos gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels of verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuizen door verlies van leefgebied treden niet op.

De percelen zullen naar verwachting na het inplanten niet volledig ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten en vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en sperwer, die rondom graslanden en bomenrijen foerageren. Daarnaast blijven de percelen beschikbaar voor steenmarter en das om te foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, steenmarter en das treden niet op bij omvorming van de percelen van akker en grasland naar bos.

Het plan leidt ook niet tot aantasting van mogelijke belangrijke vliegroutes van vleermuizen langs de randen van het perceel in Roden.

De sloten rondom het perceel in Roden die geschikt zijn voor poelkikker blijven behouden. Daarnaast blijft voldoende landbiotoop beschikbaar in de nieuwe situatie. Als gevolg van de plannen gaat dan ook geen leefgebied van niet-vrijgestelde soorten amfibieën verloren.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

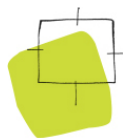
NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied' dat circa 2 kilometer ten noordoosten van het perceel in Roden ligt. Het perceel in Norg ligt circa 2 kilometer ten oosten van het Natura 2000-gebied 'Norgerholt'. Zowel het perceel in Roden als in Norg zijn onderdeel van het NNN en hebben het beheertype N00.01 - Nog om te vormen naar natuur.

Op de ambitiekaart voor het NNN in het natuurbeheerplan Drenthe 2021 zijn de percelen in Roden en Norg niet aangeduid met een natuurdoeltype. Op de beheerkaart (beheer voor korte termijn) staat ook geen aanduiding voor het beheertype. In de nabije omgeving van het perceel in Roden lig-

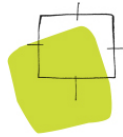
gen natuurdoeltypen Vochtige heide (N06.04), Haagbeuken- en essenbos (N14.03), Dennen-, eiken-, en beukenbos (N15.02) en Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). In de omgeving van het perceel in Norg liggen de natuurdoeltypen Dennen-, eiken-, en beukenbos (N15.02), Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en Droog bos met productie (N16.03).

TOETSING NNN

Voor gronden die zijn begrensd als nieuwe natuur, zoals in het voorliggende geval, is artikel 2.28, lid 1a van toepassing. Het wijzigingsplan maakt gebruik van de mogelijkheid in het vigerende bestemmingsplan om de nieuwe natuur her te bestemmen als natuur ten behoeve van het realiseren van de natuurfunctie.

Artikel 2.28 Natuurnetwerk Nederland

1. De gronden aangeduid op kaart D3 (Natuurnetwerk Nederland) vormen het Natuurnetwerk Nederland waarvoor geldt dat:
 - a. een ruimtelijk plan, indien het een bestemmingsplan betreft voor gronden die in het Natuurbeheerplan zijn begrensd als nieuwe of bestaande natuur, een wijzigingsbevoegdheid bevat die bepaalt dat burgemeester en wethouders een bestemming kunnen wijzigen in een natuur- of bosbestemming vanaf het moment dat:
 - i. eigenaren van de desbetreffende gronden daarom verzoeken;
 - ii. de gronden zijn verworven of ontpacht ten behoeve van het realiseren van de natuurfunctie; of
 - iii. gedeputeerde staten besluiten dat zij provinciale staten zullen verzoeken om het besluit tot het verzoek tot onteigening aan de Kroon, als bedoeld in artikel 78 van de Onteigeningswet, te nemen en dat ter voorbereiding van dit besluit van provinciale staten, gedeputeerde staten een kopie van hun besluit hiertoe aan burgemeester en wethouders zenden met het verzoek over te gaan tot vaststelling van het wijzigingsplan;
 - b. een ruimtelijke plan, indien het een bestemmingsplan betreft, geen bestemmingen en regels bevat die omzetting naar de natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren en de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland significant aantasten.
2. In aanvulling op het eerste lid beschrijft de toelichting van het ruimtelijk plan:
 - a) de wezenlijke kenmerken en waarden van het desbetreffende deel van Natuurnetwerk Nederland, zoals aangegeven in het Natuurbeheerplan;
 - b) hoe de wezenlijke kenmerken en waarden worden beschermd; en
 - c) hoe negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden worden voorkomen.

Artikel 2.28 lid 2 beschrijft verder dat in het ruimtelijk plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN op basis van het beheerplan moeten worden beschreven en verder hoe deze worden beschermd en hoe aantasting wordt voorkomen. Zoals aangegeven is er geen beheer- of ambitietype gespecificeerd voor de om te vormen percelen anders dan N00.01 Nog om te vormen naar natuur. De wezenlijke kenmerken en waarden van specifieke beheer- en ambitietypen kunnen daarom nog niet worden beschreven. Wel kunnen de actuele natuurwaarden van de percelen worden beschreven. De percelen bestaan uit vrij nat terrein met een lage natuurwaarde vanwege het gebruik als graanakker en grasland en vanwege de hoge voedselrijkdom (zie voor meer informatie de soortenbescherming van de Wnb). Op het perceel in Norg wordt loofbos geplant wat zal bestaan uit Dennen-, eiken-, en beukenbos (N15.02). Op het perceel in Roden wordt Haagbeuken- en essenbos aangeplant (N14.03). Deze natuurdoeltypen komen momenteel al voor in de directe omgeving van de percelen. Met de herinrichting van de percelen met beheertypen die aansluiten bij de beheertypen uit de directe omgeving zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN duidelijk worden versterkt, zeker wanneer gelet wordt op het huidige gebruik.

Door de percelen in te planten met soorten van bovenstaande natuurdoeltypen, wordt bovendien een betere samenhang van het NNN gerealiseerd. Momenteel liggen de percelen met weinig hoogwaardige natuur midden in het NNN. Door deze delen van het NNN op te vullen met passende natuurdoeltypen wordt de samenhang van het NNN in de omgeving alleen maar meer versterkt.

Tot slot wordt er met de herbestemming van de gronden gezorgd voor een betere planologische bescherming van de percelen.

Samengevat voorziet het plan in realisatie van nieuwe natuur in het NNN wat zal leiden tot een positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, waaronder de oppervlakte natuur, de samenhang van de natuur en de kwaliteit van de natuur. Het plan is niet in strijd met de Provinciale omgevingsverordening Drenthe.

TOETSING NATURA 2000

De percelen liggen op ruime afstand van Natura 2000-gebieden 'Leekstermeergebied' en 'Norgerholt'. In potentie zijn effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebieden door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Gezien de plannen wordt niet verwacht dat in de gebruiksfase sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Voor dit plan is op 23 augustus 2021 een veldbezoek gedaan en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens is een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Uit deze toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet nodig.

Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale omgevingsverordening Drenthe.